Anja Lahermaa

11.10.2021

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ti 12.10.2021 klo 12.15

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2022, HE 146/2021 vp

- STTK katsoo, että talousarvioesityksessä olisi tullut varmistaa riittävät taloudelliset- ja henkilöstöresurssit hallitusohjelmaan ja tasa-arvo-ohjelmaan kirjattujen tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävien toimenpiteiden tehokkaaseen toteuttamiseen
- STTK on huolestunut siitä, että kaikkia hallitusohjelmaan ja tasa-arvo-ohjelmaan kirjattuja tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä tavoitteita ei ehditä toteuttaa hallituskauden aikana.

Voimassa olevaan hallitusohjelmaan ja tasa-arvo-ohjelmaan on kirjattu erittäin hyviä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviä toimenpiteitä. Hallitus on ilmoittanut tavoitteekseen nostaa Suomi tasa-arvon kärkimaaksi. Tämä on hieno ja kannatettava tavoite. Mutta, valitettavasti sen saavuttamiseen on vielä pitkä matka. Tavoitteen kirjaaminen ei riitä, vaan sen toteuttaminen edellyttää myös siihen panostamista ja vaikuttavia ja tehokkaita käytännön toimenpiteitä.

Suomessa naiset ja miehet osallistuvat lähes yhtä paljon työelämään, mutta yhä edelleen naiset käyttävät valtaosan perhevapaista, varsinkin pitkistä. Tällä on paljon negatiivisia vaikutuksia sukupuolten väliseen tasa-arvoon niin työelämässä kuin yksityiselämässäkin. On hyvä, että hallitus on sitoutunut toteuttamaan perhevapaajärjestelmän uudistamisen, minkä yhtenä tavoitteena on se, että perhevapaat jakautuisivat jatkossa nykyistä taseisemmin vanhempien kesken. Hyvää on myös se, että uudistuksessa tavoitellaan monimuotoisten perheiden yhdenvertaisuutta sekä se, että uudistuksessa huomioidaan erilaiset työnteon muodot niin, että kaikilla vanhemmilla on mahdollisuus käyttää perhevapaita.

Tasa-arvo on ihmisoikeus- ja perusoikeuskysymys. Tuottavan, motivoivan ja oikeudenmukaisen työelämän perusta on palkkatasa-arvo. Suomen sitkeä ongelma on, että yhä edelleen samasta tai varsinkaan samanarvoisesta työstä ei makseta samaa palkkaa. Työt voivat olla hyvinkin erilaisia, mutta vaativuudeltaan samanarvoisia.

Anja Lahermaa

11.10.2021

Perusteettomien palkkaerojen kaventamisessa palkka-avoimuuden lisääminen on merkittävässä roolissa. Henkilöstönedustajilla tulee olla oikeus saada koko henkilöstön yksilöidyt palkkatiedot kaikkine palkanosineen. Jos tietoja ei ole käytettävissä, niin perusteettomiin palkkaeroihin ei päästä puuttumaan eikä niitä korjaamaan. STTK:n näkemyksen mukaan palkka-avoimuutta on edistettävä vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa lisätään henkilöstönedustajan tiedonsaantioikeutta ja jatkossa suomalaisten palkansaajien palkkatietämyksen lisääntyessä, voidaan edetä palkka-avoimuuden avaamisessa.

STTK:n näkemyksen mukaan kolmikantaisen samapalkkaisuus-ohjelman vaikuttavuutta tulisi tehostaa. On hienoa, että eri osapuolet ovat yhdessä sitoutuneet edistämään sukupuolten välistä samapalkkaisuutta. Tavoitetta ei ole kuitenkaan saavutettu ja palkkaeron kaventuminen vuosien ja vuosikymmenten kuluessa on ollut liian hidasta.

Raskaus- ja perhevapaasyrjintä on edelleen käytännössä liian yleistä, vaikka se on jo lainsäädännössä kielletty. Säännöksiä on pikaisesti täsmennettävä, jotta kaikki vanhemmat voisivat käyttää perhevapaita ilman riskiä joutua syrjityksi sen takia.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on aina tärkeää. Mutta, se on tällä hetkellä ehkä entistä tärkeämpää, kun tiedämme korona-ajan negatiivisten vaikutusten kohdistuneen erityisesti naisiin. Koronan takia on iso riski, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanne heikentyy, ellei niiden edistämiseen panosteta riittävästi.

STTK on antanut tästä samasta asiasta kirjallisen asiantuntijalausunnon eduskunnan valtiovarainvaliokunnan kokouksen 5.10.2021 klo 12.00. Tämä aiemmin annettu lausunto on tämän nyt annettavan lausunnon liitteenä.

STTK ry

Liite 1 STTK: n lausunto:
Eduskunnan valtiovarainvaliokunta 5.10.2021/Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaosto 6.10.2021

Lisätietoja Anja Lahermaa, juristi
040 828 6845